

Haberler > Yazarlar > Sedat ERGİN > İyidil tartışması bize yargı hakkında ne anlatıyor?

Sedat Ergin

İyidil tartışması bize yargı hakkında ne anlatıyor?

22 Ocak 2020

Metin İyidil ile ilgili gelişmeler son günlerde kamuoyunun en önemli tartışma konularından biri haline geldi. Bu dosya hakkında daha önce yazdığım için bugün delillerle ilgili yeni bir değerlendirme yapacak değilim. 22 Kasım 2017 tarihli, '15 Temmuz ve görevlendirme listeleri (7): MİT raporundan delil olur mu' başlıklı bu yazım arşivde duruyor.

Bugün yapmak istediğim, darbe suçlamasıyla müebbet hapis cezasına çarptırılan **İyidil** hakkında istinaf mahkemesi tarafından verilen 'beraat ve tahliye kararı'nın ardından meydana gelen, Ankara'da büyük bir çalkantı yaratan ve önümüzdeki dönemde yargının durumu ile ilgili tartışmaları etkileyeceği anlaşılan bu konudaki son gelişmeleri kısaca büyüteç altına yatırmak.

DÖRT GÜN İÇİNDE DÖRT KRİTİK GELİŞME

Önce kısaca süreci özetleyelim. **Metin İyidil** 15 Temmuz 2016 darbe girişiminde korgeneral rütbesiyle Kara Kuvvetleri Komutanlığı Eğitim Doktrin (EDOK) Komutanlığı'nda 'Muharebe ve Muharebe Eğitim

Destek Birlikleri Komutanı' unvanıyla görev yapmaktaydı. **İyidil** Ankara 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs suçlamasıyla yargılandı ve mahkeme 27 Nisan 2018 tarihinde kendisini ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırdı.

İstinaf aşamasında Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Ceza Dairesi, geçen hafta 14 Ocak tarihinde oybirliğiyle ilk derece mahkemesi kararının kaldırılarak **İyidil**'in beraatı ile tahliyesine karar verdi. Ancak Ankara Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığı, bu karara bir diğer dairede itiraz etti. Bunun üzerine 21. Ceza Dairesi, 15 Ocak'ta 20'nci Ceza Dairesi'nin kararını bozdu ve isnat edilen suç ve kaçma şüphesini gözetererek **İyidil** hakkında tutuklamaya yönelik yakalama kararı çıkardı.

Bir bu kadar çarpıcı olan gelişme, Hâkim ve Savcılar Kurulu'nun (HSK) 16 Ocak'ta yaptığı bir toplantıda **İyidil** hakkında beraat ve tahliye kararı veren 20. Daire'yi fiilen dağıtarak hâkimlerin üçünü de Ankara dışındaki illere göndermesi oldu.

İyidil, ardından 17 Ocak'ta yeniden tutuklanarak cezaevine gönderildi.

YARGITAY BAŞKANI'NDAN İKİ TARAF DA ELEŞTİRİ

Bu konudaki en ilginç çıkışı geçen hafta sonunda Sözcü gazetesi Ankara Temsilcisi **Saygı Öztürk**'e verdiği bir demeçle Yargıtay Başkanı **İsmail Rüştü Cirit** yaptı. **Cirit**'in 18 Ocak'ta yayımlanan açıklamasının en çarpıcı noktalarından biri yargıda '**zikzak**' olarak nitelendirdiği durumlar. **Cirit**, "Yargıda aynı konuda bu kadar farklı değerlendirme olabilir mi? Olmaması lazım... Dosyada bulunan delillere göre bir taraf ömür boyu ağırlaştırılmış hapis cezası veriyor. Bir taraf ise beraat kararı veriyor. Yargı bu kadar zikzak yapılmasını kabul eder mi" diye konuşuyor.

Cirit'in açıklamasının bir diğer önemli yönü "**Beraat kararı veren mahkeme başkanı ve üyelerini kararın arkasından görevden alan HSK'nın bu tavrı da yanlış. O zaman yargı bağımsızlığına gölge düşüyor**" demesidir.

Türkiye'nin en yüksek temyiz mahkemesinin başındaki yargıç HSK'nın tasarrufunu da hatalı bulduğunu söylüyor. Bu çok kuvvetli bir eleştiridir. Yargının kritik iki kurumunun bu şekilde karşı karşıya gelmiş olmaları Ankara cephesinde nadir rastlanan bir durumdur.

ERDOĞAN'DAN 'ÇOK ÜZÜCÜ DURUM' AÇIKLAMASI

Tartışma burada kalmadı. Cumhurbaşkanı **Recep Tayyip Erdoğan**, geçen pazar günü (19 Ocak) Almanya'ya giderken sürece müdahil olduğunu gizlemediği bir açıklama yaparak bu tartışmaya katıldı.

Erdoğan, bu konudaki bir soru üzerine şöyle konuştu:

"Bu, yargı camiamız için gerçekten çok çok üzücü bir adım olmuştur ve ilginç olan şey şu, tabii bunların hepsinin talimatlarını da verdik... Ama bir gerçek var ki hak sonunda er veya geç yerini buluyor. İşte düşünün müebbet hapse mahkûm olmuş bir kişiyi kalkıp hemen beraat ettirme veya tahliyesini verme gibi bir yola bir mahkeme nasıl gidebiliyor, böyle bir adım nasıl atabiliyor. Bu, anlaşılabilir bir şey değil ve sağ olsun Adalet Bakanlığımız ve savcılarımız bu noktada adımlarını attılar ve en kısa zamanda İçişleri Bakanlığı'yla beraber yaptıkları operasyonla da vakaladılar. Tekrar kendi cezai müevvidesi uvqulanmava

başlandı. Şu anda malum içeride.”

Erdoğan, “Kararı veren kişi veya kişilerin de FETÖ’cü olması bu işin nerelere vardığını gösteriyor” diyerek istinaf mahkemesindeki ‘hâkim ya da hâkimler’ hakkında FETÖ suçlamasında da bulunmuştur.

YARGITAY’I BEKLEYEN ZOR DURUM

İstinaf aşamasında 20’nci Ceza Dairesi kararına bir başka dairede itiraz edilmesi usule aykırı değildir. Ancak ağır ceza mahkemesinin kararının istinafta bozulması nasıl tartışma yarattıysa, yürütmenin de sürece dahil olmasıyla birlikte aynı istinaf mahkemesindeki iki ‘komşu’ daire arasında ortaya çıkan ikilik ve HSK’nın beraat veren hâkimleri Ankara dışına yıldırım hızıyla göndermesi de aynı şekilde tartışmalı bir duruma neden olmuştur.

Bir hukuk devletinde izlenmesi gereken ideal hareket tarzı ne olmalıdır? İstinaf mahkemesinin kararının temyiz makamı olan Yargıtay 16. Ceza Dairesi’nin önüne gelmesi ve nihai kararı Yargıtay’ın darbe davaları üzerinde uzmanlaşmış bu dairesinin vermesinin beklenmesi, hukukun üstünlüğü ilkesini gözeten en makul hareket şekli olurdu.

Buradaki temel sakınca şu noktada beliriyor. İstinaf kararının bu kadar sert bir tasarrufa yol açması **Metin İyidil** hakkındaki delilleri değerlendirecek olan Yargıtay 16. Ceza Dairesi’ni şimdiden büyük bir baskı altına sokmuştur. Dairenin önünde şöyle bir ikilem var. Bu dairenin üyeleri **İyidil** hakkındaki delilleri inandırıcı bulup suçluluğuna kanaat getirdikleri takdirde, bu yöndeki kararlarını baskı altında aldıkları eleştirileriyle karşılaşacaklar. Delilleri yetersiz bulmaları ve beraat yönünde karar almaları halinde yine büyük bir tepki dalgasını göğüslemeleri gerekecektir.

Dahası, halen Türkiye’nin birçok ilindeki istinaf mahkemelerinde önlerine gelen darbe dosyalarını incelemekte olan yargıçların da kendilerini baskı altında hissedeceklerini tahmin etmek güç değildir.

Hangi şık geçerli olursa olsun yargının işleyişi ve yargı bağımsızlığı ilkesi açısından çok sancılı, sıkıntılı bir durumla karşı karşıyayız.

HER YERDE HÜRRİYET

DİĞER KANALLAR

Facebook

Twitter

RSS

Kişisel Verilerin Korunması

Hürriyet Kurumsal

Bize Ulaşın

